

انسان حازم، ترکیب عقل و تصمیم درست است

مفسر قرآن کریم با بیان اینکه جهل با علم برطرف می‌شود و جهالت با اخلاق، دین و ادب، اظهار کرد:

مفسر قرآن کریم با بیان اینکه جهل با علم برطرف می‌شود و جهالت با اخلاق، دین و ادب، اظهار کرد: حضرت در نهج البلاغه فرمود: کم من علم قد قتلته جهله؛ بسیاری از علما کشته جهالت خود هستند؛ از نظر علمی خوب می‌فهمد اما از جهت تصمیم‌گیری سست است. لذا فرمود: انسان باید طوری زندگی کند که کارگاه تصمیم‌سازی محکمی داشته باشد که همان حزم است و بعد تصمیم بگیرد که عزم است.

ارسال/ فرد ناسپاس از نظر امام سجاد(ع)، انسان نیست به گزارش ایکننا، آیت الله العظمی عبدالله جوادی آملی؛ استاد درس خارج حوزه علمیه، ۲۳ مهرماه در درس اخلاق هفتگی به تشریح فرازی دیگر از نهج البلاغه پرداخت و گفت: دستگاه عقل نظری مسئولیت اندیشه ورزی دارد و عقل عملی مسئول تصمیم‌گیری در انسان است و تنها روح انسان است که این قوا را هماهنگ می‌کند در غیر اینصورت این دو از هم جدا هستند؛ بنابراین ممکن است معاذالله کسی بفهمد چیزی حق است و به آن عمل نکند، زیرا عقل نظری که فتوای علمی می‌دهد کاری با تصمیم و عمل ندارد، مانند چشم است که می‌بیند چه حلال باشد و چه حرام.

وی با بیان اینکه جهاد یعنی؛ وظیفه تک تک قوا را بدانیم، جمع بندی کنیم و تصمیم بگیریم که خوبی‌ها را انجام دهیم و از محرمات بپرهیزیم، تصریح کرد: حضرت امیر(ع) فرمودند: برای اینکه علم شما ثمره عملی هم داشته باشد باید تصمیم‌سازی خردمندانه داشته باشید. «تَمَرَةُ التَّفْرِيطِ التَّدَامَةُ، وَتَمَرَةُ الْحَزْمِ السَّلَامَةُ»؛ ایشان فرمودند: حزم یعنی اندیشه‌سازی و وقتی اندیشه بارور شد، خدمت تصمیم‌خواهیم رفت که «العقل ما عید به الرحمان و اكتسب به الجنان» یا رب عالم قد قتل جهله. چه بسا عالمان و دانشمندانی که جاهل هستند.

این مرجع تقلید با بیان اینکه جهل با علم برطرف می‌شود و جهالت با اخلاق، دین و ادب، اظهار کرد: حضرت در نهج البلاغه فرمود: کم من علم قد قتلته جهله؛ بسیاری از علما کشته جهالت خود هستند؛ از نظر علمی خوب می‌فهمد اما از جهت تصمیم‌گیری سست است. لذا فرمود: انسان باید طوری زندگی کند که کارگاه تصمیم‌سازی محکمی داشته باشد که همان حزم است و بعد تصمیم بگیرد که عزم است.

وی بیان کرد: عزم در امور برای علما و درس‌خوانده‌ها نیست، زیرا علم ۲۰ درصد کار را جلو می‌برد و مهم عزم در امور است، بنابراین برای تصمیم‌گیری کامل باید کارگاه تصمیم‌سازی داشته باشیم. کسی که فقط منفعت خود را می‌بیند دوراندیش نیست اما کسی که مصلحت و منفعت خود و جامعه را می‌بیند، دوراندیش و اهل عزم و حزم است؛ لذا حضرت فرمودند: ثمره کار بدون دوراندیشی و حزم، ندامت است.

آیت الله جوادی آملی اظهار کرد: حضرت در خطبه ۱۹۳ فرمودند: مردان با تقوا کسانی هستند که با آرامش زندگی کرده و مردم دار هستند و اندیشه ورزی خوبی دارند. حزمه فی‌لینه. در نامه ۱۳ هم به دو امیر از امرای خود فرمودند: مواظب باشید در دفاع، حمله و تصمیم‌گیری تابع مالک باشید و در مورد مالک هم فرمودند: او تا پخته نشد، اهل تصمیم نیست و تا دشمن شناسی او کامل نشود، دستور حمله نمی‌دهد و تا جای پای شما محکم نباشد، فرمان رفتن به جبهه نمی‌دهد و من چنین کسی را امیر شما کرده‌ام.

مفسر قرآن کریم با بیان اینکه در نامه ۳۳ نیز به امرای خود دستور دادند: حج را طوری قیام کن که تابع من باشی، زیرا اموی‌ها قصد دارند زندگی مردم را آلوده کنند (جاسوسان اموی عازم حج شده بودند تا نظم حج را بهم بریزند) گفت: در بیان دیگری نیز فرمودند: تا آراء دیگران را ندانی و شناسی و به جمع‌بندی نرسی نمی‌توانی تصمیم‌درستی بگیری. باید جولان و حرکت فکری داشته باشی تا بتوانی خوب عمل کنی. اگر رازدار هم نباشی و راز دیگران را فاش کنی حزم ایجاد نخواهد شد؛ متأسفانه در سالیان اخیر در کشور چنین وضعی ایجاد شده است و افراد مختلفی را اینگونه ترور کردند.

شارح نهج البلاغه با بیان اینکه انسان وقتی به مرحله حزم رسید نباید سکوت کند، گفت: حضرت فرمودند: در سخن جاهلانه، خیر نیست و سکوت نیز برای انسان عاقل روا نیست؛ و در ادامه فرمودند: «السَّكُوتُ عَنِ الْحَقِّ شَيْطَانٌ أَخْرَسٌ»، انسان باید به موقع حرف بزند و حرف صحیح بزند.

ایشان درباره سوره الرحمن بیان کرد: خداوند صفات مختلفی دارد و الرحمان در ابتدای این سوره یعنی، خدا درس رحمت می دهد و این درس عملی و علمی است، چون رحمت او هم بسیار وسیع و در همه چیز ساری و جاری است و هر کسی بخواهد اهل رحمت شود باید شاگرد این رحمان باشد. در ادامه هم فرمود: تا انسان قرآن یاد نگیرد آدم نشده است و شبیه حیوانات است (يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَيَمْشِي فِي الْأَسْوَاقِ) و ما با قرآن، انسان می سازیم.

آیت الله جوادی آملی بیان کرد: اینکه در روایات بیان شده است برخی مانند حیوانات محشور می شوند، اینطور نیست که شبیه حیوان باشند، بلکه صفاتی در دنیا کسب کرده اند که آنها را مانند حیوان در قیامت محشور خواهد کرد.

آیت الله جوادی آملی بیان کرد: امام سجّاد(ع) فرمودند: اگر کسی اهل حمد و شکر و ثنای بارگاه الهی نباشد، انسان نیست و این موضوع فردای قیامت روشن خواهد شد به این دلیل در سوره الرحمان فرمود: تا تعلیم نباشد و قرآن نباشد انسان نیست و تا انسان نباشد بیانی هم در کار نیست. بنابراین اساس کار انسانیت با حزم و اندیشه سازی ایجاد می شود و انسان حازم اهل عزم خواهد شد.

وی در پایان خطاب به جمع حاضر تأکید کرد: طلاب و مبلغان باید جامعه را به سمت انسانیت دعوت کنند و جامعه نیز با قرآن کریم اصلاح شود.